

Ympäristöluvan mukainen toiminta kiinteistöllä 834-403-3-309

YMPAR 07.02.2024 § 4

Liinaharja Oy:llä on kiinteistöllä 834-403-3-309 eläinsuoja, Vekkilän museotila, joka toimii matkailu- ja terapiamaatilana. Eläimet ovat pääsääntöisesti geenivaraohjelmaan kuuluvia suomalaisia maatiasrotuja.

Toimintaa koskeva ympäristölupa

Eläinsuojan toiminnalle on voimassa oleva ympäristölupa, jonka on myöntänyt Tammelan ympäristölautakunta 25.9.2002 § 102. Tätä päätöstä on muutettu korkeimmassa hallinto-oikeudessa 27.4.2005.

Toiminnan muuttumisen vuoksi Liinaharja Oy on hakenut muutosta ympäristölupaan, ja Tammelan ympäristölautakunta on myöntänyt ympäristöluvan 30.6.2021 § 63 ja ennakkoaloitusluvan 29.9.2021 § 85. Päätöksistä on valitettu Vaasan hallinto-oikeuteen. Ennakkoaloitusluvan mukainen vakuus on toimitettu Tammelan kunnalle. Vaasan hallinto-oikeus on 12.11.2021 ilmoittanut, että toiminnan saa aloittaa 30.6.2021 § 63 myönnetyn ympäristöluvan mukaisesti, koska täytäntöönpanoa ei kielletä.

Ympäristölupapäätöksestä ja ennakkoaloituslupapäätöksestä tehdystä valituksesta on Vaasan hallinto-oikeus antanut seuraavan päätöksen 20.4.2023:

Hallinto-oikeus kumoaa Tammelan ympäristölautakunnan päätöksen ja hylkää Liinaharja Oy:n ympäristölupahakemuksen.

Samalla kumoutuu toiminnan aloittamista muutoksenhausta huolimatta koskeva ympäristölautakunnan päätös.

Liinaharja Oy on tehnyt valituslupahakemuksen korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Korkein hallinto-oikeus on pyytänyt asiasta ympäristölautakunnan lausumaa 16.2.2024 mennessä. Asian käsittely on kesken.

Lainvoimaa vailla olevan Vaasan hallinto-oikeuden päätöksen täytäntöönpanosta säädetään lain oikeudenkäynnistä hallintoasioissa 122 §:n 1 ja 2 momentissa seuraavasti:

”Päätöstä ei saa panna täytäntöön ennen kuin se on saanut lainvoiman.

Valitus korkeimpaan hallinto-oikeuteen ei kuitenkaan estä päätöksen täytäntöönpanoa asiassa, jossa tarvitaan valituslupa.

Täytäntöönpanoon ei kuitenkaan saa ryhtyä, jos valitus käy täytäntöönpanon johdosta hyödyttömäksi.”

Ympäristölautakunta on aiemmin jo todennut, että täytäntöönpano on mahdollista, koska tilalla ei tarvitse rakentaa mitään pysyvää, jotta uutta lupaa voidaan noudattaa. Kyse on olemassa olevien tilojen käytöstä ja

toimintatavoista. Näin ollen aloittaminen ei tee muutoksenhakua hyödyttömäksi. Lisäksi toiminnanharjoittaja on asettanut vaaditun vakuuden.

Kirjassa Kuntalaki - tausta ja tulkinnot (Harjula-Prättälä) sanotaan, että vaikka Vaasan hallinto-oikeus on kumonnut kunnan viranomaisen päätöksen, jonka täytäntöönpanoon on jo ryhdytty, niin jo suoritettua täytäntöönpanoa ei tarvitse peruuttaa. Usein kunta tällaisessa tilanteessa jatkaa täytäntöönpanoa ja jää odottamaan korkeimman oikeuden lopullista ratkaisua.

Ilmoitus haitan jatkumisesta

Haitankärsijä on tehnyt 30.9.2023 ilmoituksen siitä, että tilan toiminta on aiheuttanut edellen kohtuutonta räsitusta naapurustossa niin hajujen, karpästen kuin eläinten karkailun muodossa. Koko talven 2022–2023 lannan/navetan hajun voimakkuus on vaihdellut vallitsevan tuulensuunnan mukaan. Hajuhaitta on helpottanut touko-kesäkuun vaihteessa, jolloin ilmeisesti lannat kuljetettiin muualle. Karpäsiä oli kesällä 2023 hieman vähemmän kuin edellisenä vuonna, mutta silti huomattavan paljon. Lampaita on karannut ainakin 2.9.2023. Ilmoituksessa vaaditaan Vaasan hallinto-oikeuden tekemän päätöksen välitöntä täytäntöönpanoa.

Toiminnanharjoittajan vastine

Ilmoituksesta on pyydetty vastine toiminanharjoittajalta, mikä on saatu 17.11.2023. Vastineen mukaan tilalla on noudatettu ympäristölautakunnan 30.6.2021 § 63 myöntämän ympäristöluvan ehtoja.

Vuoden 2023 karpästorjunta on toteutettu petopistiäisillä touko-syyskuussa kahden viikon välein, lantala on turvetettu sekä käännetty tarpeen mukaan ja karpäspyydykset on asennettu paitsi eläinten karsinoihin, myös sateelta suojattuina ulkotiloihin mm. pihattojen, keinojuottokaritsoiden maitoaseman viereen ja sadevesitynnreiden läheisyyteen. Myös näkösuoja-aitaan eli vastapäätä valituksen tekijöiden kiinteistöjä kiinnitettiin toukokuussa sekä biopyydyksensä tarrapyydys.

Eläinmäärä tilalla on 16.11.2023 ollut 18,5 yksikköä eli 29 aikuista uuhia karitsoineen, yksi pässi ja seitsemän kanaa. Tämä ei ylitä voimassa olevan ympäristöluvan mukaista enimmäiseläinyksikkömäärää 23,5 eikä valituksenalaisen päätöksen mukaista 42,5:tä.

Vekkiläntien varren peltolaidun on tarkoituksella pidetty lähes koko kesän tyhjänä eläimistä. Laitumella oli eläimiä ja liukuovi auki säänsuojaan vain reilun viikon ajan ennätysellisen kuivalla kelillä.

Jaloittelutarhaa nro 3 on käytetty tiineiden uuhien ruokailuun talvikaudella 2022-2023, kunnes siirtyivät sisälle poikimaan. Jaloittelutarhaa on käytetty 11.5.2023 jälkeen kesällä ainoastaan muutaman kerran hetkellisenä väistötilana karitsoinnin, vieroituksen ja lajittelun yhteydessä. Jaloittelutarhan pinta on kuorittu 4.6.2023 ja

kylvetty vilja-pikalaidunseos. Tarha oli tyhjänä syyskuun loppuun asti. Lokakuun alussa laitumilta tulleet lampaat söivät kasvuston ja on aloitettu aikuisten uuhien talviaikainen käyttö jaloitteluun ja vapaaseen ruokintaan.

Karsinoita on tyhjennetty lantalaan touko-kesäkuun vaihteessa ja lantala käännettiin 4.6.2023 ja tyhjennettiin 24.7.2023. Muista jaloittelutarhoista ja pihattokarsinasta kerättiin lannat lantalaan 1.8.2023 ja ne käännettiin koneellisesti 11.8.2023. Lantala on tyhjennetty pellolle 16.10.2023.

Tilalla on todettu lampaiden karkaaminen 24.7.2023 noin 15 min ajan, 7.8.2023 lehmän karkaaminen sekä karitsoiden karkaaminen 2.9.2023.

Haitankärsijän vastavastine

Sääsuojan liukuovi on ollut auki kuukauden eikä viikkoa. Kärpäshaittaa on ollut kesällä 2023. Kärpäshaittaa ei ole esiintynyt vielä toukokuun lopulla, jolloin toiminnanharjoittajakaan ei ole kärpäsiä juurikaan havainnut. Haitankärsijä kokee jaloittelutarhan nro 3 käytöstä aiheutuvan kohtuutonta räsytystä lähiasutukselle. Vastavastineessa vaaditaan, että toiminnassa tulisi noudattaa voimassa olevaa, 25.9.2002 § 102 myönnettyä ympäristölupaa.

Asian käsittely

Sääsuojan liukuovi ei ole se ovi, mikä johtaa pihattokarsinasta jaloittelutarhaan nro 3. Joten näin ollen sen kiinnipitämisestä ei ole määrätty ympäristöluvassa. Yleisellä tasolla voidaan todeta, että sääsuojaan eläimillä on aina vapaa kulku.

Vaikka ympäristöluvassa on lupamääräys, että eläinten pääsy laidunalueen ulkopuolelle tulee estää riittävän kestävällä aidalla, ei eläinten kohdalla mikään aita ole täysin varma.

Ennakkoaloitusluvan mukaan aloitetun, mutta edelleen jatkuvan täytöntöönpanon keskeyttäminen riippuu kussakin yksittäistapauksessa tehdystä arviosta.

Eläinten karkaamiseen liittyvät seikat, kuten vahingonkorvausasioiden käsittely ja aitauksen eläinsuojelulliset vaatimukset eivät kuulu ympäristönsuojeluviranomaisen toimivaltaan.

Lapsivaikutusten arviointi (Kvalt 60 §, 23.9.2019)

Päätöksen lapsivaikutukset: Ei

Oheismateriaali:

Haittailmoitus 30.9.2023

Toiminnanharjoittajan vastine 17.11.2023

Haitankärsijän vastavastine 3.12.2023

Valmistelija: Ympäristötarkastaja Henna Pirhonen, p. 0403566433
Ympäristöpäällikkö Niina Salminen-Åberg, p. 0505640009

Esittelijä: Tekninen johtaja Jari Kauppi

Päätösehdotus: Ympäristölautakunta

1. päättää, että haittailmoituksessa esitetyt asiat eivät ole omiaan aiheuttamaan sellaista riskiä ympäristölle tai terveydelle, joka edellyttäisi toiminnan välitöntä keskeyttämistä ympäristönsuojelulain (527/2014) 181 §:ssä säädetyn mukaisesti,

2. päättää, että eläinsuojan toiminnassa ei ole tapahtunut sellaista rikkomusta tai laiminlyöntiä, jota olisi syytä oikaista ympäristönsuojelulain 175 §:n perusteella,

3. päättää, että Liinaharja Oy:n toiminnassa voidaan noudattaa 30.6.2021 § 63 myönnettyä ympäristölupaa siihen saakka, kunnes korkein hallinto-oikeus on ratkaissut asian.

Perustelu

Päätöstä annettaessa on otettu huomioon:

- että asian käsittely on kesken korkeimmassa hallinto-oikeudessa.
- kärpästen torjuntaa on toteutettu monipuolisesti ja riittävässä laajuudessa suhteessa eläinmäärään,
- eläinten aitaaminen on ollut asianmukaista ja eläinten karkaamisiin liittyneet puutteet on korjattu riittävän nopeasti,
- eläinmäärät ovat olleet sellaiset, että lannan varastointi ja käsittely on pystytty tekemään 30.6.2021 § 63 myönnetyn ympäristöluvan ehtoja noudattaen.

Käsittely kokouksessa:

Ympäristöpäällikkö Niina Salminen-Åberg esitteli asiaa kokouksessa ja poistui ennen päätöksentekoa.

Päätös: Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.